

22/III/1948

El llenguatge

Classes i menes

La sinonímia existent entre els mots classe, mena i espècie, es pot ampliar o enriquir, encara, amb molts més noms o significants: tipus, sort, llet, indole, condició, etc. No es tracta, és clar, de mots intercanviables en tots els casos, però hem de renunciar a intentar establir un esquema per a l'ús adequat i propi de cada un d'aquests mots, que seria massa complex i, encara, per molt que ho fos, que no correspondria del tot a la realitat. Ens volem limitar, només, a formular unes simples observacions sobre l'aplicació d'alguns d'aquests mots.

Des de ja fa temps, s'ha pogut observar en el llenguatge més adonats, en el qual més s'evidencia la pèrdua de frescor i d'espontaneïtat, un ús excessiu —un abús— de les paraules classe i, potser en grau inferior, espècie, en aquells casos en què tradicionalment es recorria a mena, mot que així s'anava foragitant i abandonant de mica en mica. L'ús més caracteritzat de mena es pot exemplificar en frases com Quina mena de gent tan estranya! o No m'agraden gaire els jocs d'aquesta mena. Encara que frases com aquestes puguin tolerar l'ús de classe o espècie en lloc de mena, no és pas recomanable, especialment amb caràcter sistemàtic.

Una innovació, en aquest camp, és l'ús de tipus. Ja considerem lògic que «també» tipus hagi anat ampliant el seu camp de significació. Però tipus, essencialment, més que no pas la classe o l'espècie, designa l'individu o la cosa que és la seva exemplificació perfecta. Un ús immoderat de tipus, doncs, representa un empobri-ment de l'idioma i, alhora, una pèrdua de precisió i exactitud.

Fent referència a plantes i animals caldria anar amb molt de compte en l'ús de la paraula espècie, ja que és un terme usat pels naturalistes —en l'anomenada classificació taxonòmica— amb un sentit molt precís. Podem dir que hi ha diverses espècies de pins, o bé d'ossos, perquè és així. Però ja no podem dir el mateix dels gossos. Caldria dir, si de cas, que n'hi ha diverses menes —o races, o varietats. Perquè encara que un bulldog i un petaner semblin molt diferents, aquests dos gossos —els naturalistes hi pugen de peus— pertanyen a la mateixa espècie.

Albert Jané